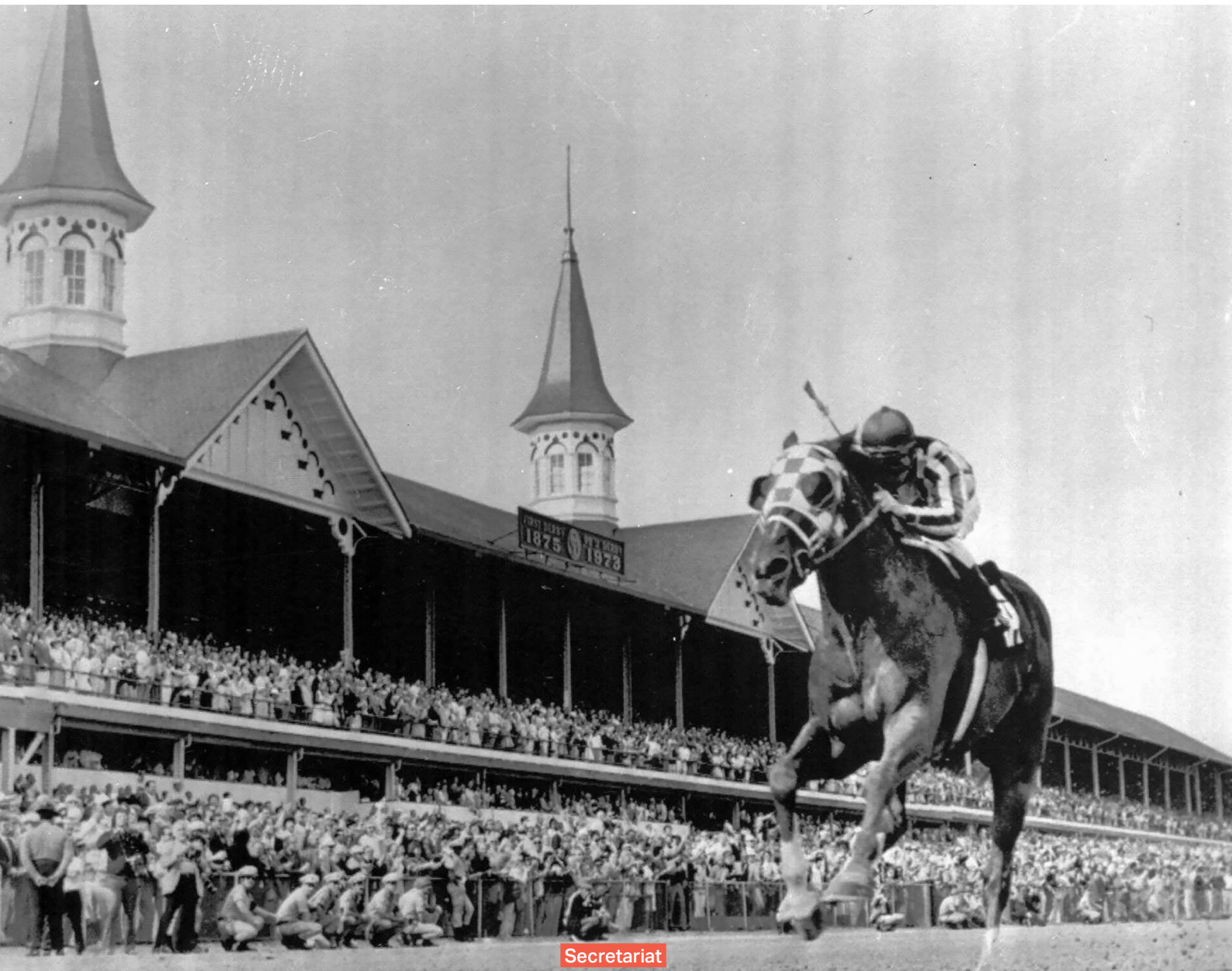

Filmstjerner med rekord-Derbyer

– Secretariat er stadig hurtigst, mens Tarok er efterladt i opløbssvinget

Secretariat

Tekst: Lars Donatzky
Foto: Burt Seeger m.fl.

Der er blevet lavet en del film om væddeløbsheste. I USA bl.a. om den kastanjerøde fuldblodshingst Secretariat, der vandt Kentucky Derby og Triple Crown i 1973. I Danmark bl.a. en om "Dannebrog på fire ben", Tarok, der vandt det Danske Trav Derby tre år senere i 1976. Begge satte løbsrekord.

Secretariat løb distancen 1¼ mile (2011 meter) på 1 minut 59,4 sekunder svarende til en travkilometertid på 0.59,4 eller en hastighed på 60,7 km/t.

Tarok løb distancen 3000 meter på netop under 4 minutter svarende til km-tiden 1.19,9 eller en hastighed på 45,1 km/t.

Det er velkendt, at en galophest løber hurtigere end en trav, men for mig er det lidt af en gåde, at galophesten reelt set næsten ikke er blevet hurtigere de sidste 100 år, mens travhesten har hugget seks sekunder af kilometertiden bare de sidste 50 år!

Winston Sisa har med tiden 1.13,3 også taget 6,6 sekunder pr. kilometer af Taroks Derbyrekord, da den løb med en hastighed på 49,1 km/t i 2015-Derbyet 39 år efter Tarok.

Det svarer til, at Tarok var nået til opløbet og 250 meters-pælen, da Winston Sisa overskred mållinjen. Men Secretariat er til gengæld ikke er blevet overhalet. Hans tid er ikke blevet forbedret!

Selvfølger vil alle have fart

Først skal påstandene om hastighederne dokumenteres lidt mere generelt. Med hensyn til travets fart rundt om i verden, har de forrige numre af Væddeløbsbladet (august og september) vist, at kilometervindertiderne i travets storløb forbedres med 1-2 sekunder pr. tiår, svarende til mellem 5-10 sekunder på halvtreds år, så her skal nu fokuseres på galopløb.

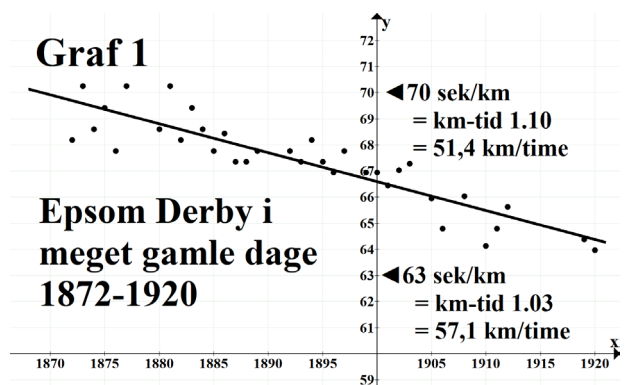
Der er blevet fremført argumentet om, at man i galopporten slet ikke fokuserer på tider som i trav, og det er jo ganske rigtigt. Men til gengæld er der ikke skygge af tvivl om, at enhver galoptræner og

opdrætter ville glæde sig over at kunne fremvise en hest, der løb så stærkt som Secretariat eller gerne et par sekunder hurtigere.

The Derby er ældst

Det engelske derby, The Derby eller Epsom Derby er ældst, og som man kan se på Graf 1, var der en reel forbedring i de "meget" gamle dage. Tendenslinjen fra 1872, hvor turfen blev opmålt til 2420 meter, viser en fremgang på 1,1 sekund/km pr. tiår indtil 1920, hvor fremgangen stort set holdt op. De 20% fra tendenslinjen mest negativt afvigende vindertider er – ligesom i de forrige statistikker – trukket ud af undersøgelsen for at kompensere for år med dårlige baneforhold eller speciel taktik.

Både under 1. og 2. Verdenskrig blev Derbyet afholdt som The New Derby i "hurtigere" Newmarket – og de er også udeladt. Måske har de hurtigste tider i perioden 1906-1912 sammenhæng med, at man omkring dette tidspunkt forlod letridning til stående i korte bøjler efter inspiration fra USA!

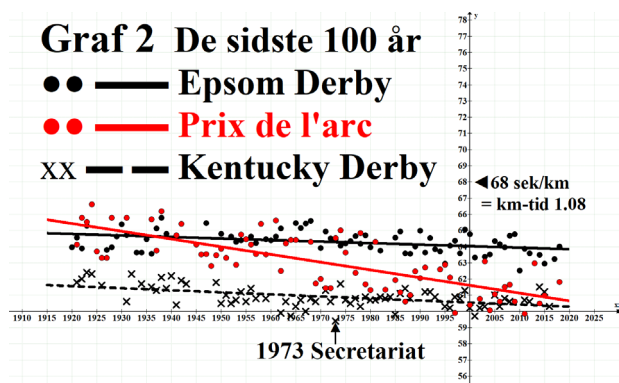
The Derby eller Epsom Derbyet i meget gamle dage. De indplottede vindertider er oversat til kilometertider. Her ses på tendenslinjens hældning en forbedring på 1,1 sek/km pr. tiår.

Tarok besejrer Wiretapper

Meget beskeden fremgang

Men ser vi på de sidste 100 år, og medtager et par andre berømte galopløb med en lang og traditionsrig historie, får vi et andet billede i Graf 2. Igen er vægt fastholdt, bane fastholdt, distance fastholdt, og mens der er sorteret 20% negative afvigelse fra i Epsom Derby og Prix de l'Arc de Triomphe i Paris, er de ca. 20% fratrukne i Kentucky Derby fremkommet ved, at vi kun har medtaget vindertider i tilfælde af "fast track condition".

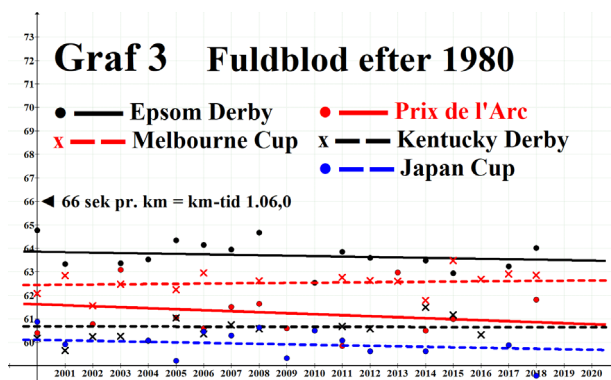
Tre af fuldblodets gamle storløb fra England, Frankrig og USA. Epsom og Kentucky Derby viser kun en fremgang på 0,1 sek/km pr. tiår i de 100 år fra 1920-2019.

Det er muligt, at billedet ligner et sygdomsudbrud af mæslinger, men det er vigtigt at fokusere på tendenslinjerne og deres hældning. Epsom Derby og Kentucky Derby har "forbedret" sig 0,1 sekund/km pr. tiår, svarende til 5-10% af travhestens forbedring i USA og Europa, mens Prix de l'Arc er forbedret med 0,5 sekund/km pr. tiår. Forklaring på den franske forskel efterlyses!

Status quo

Man skal ikke stole blindt på al statistik, heller ikke på Graf 3, der viser udviklingen i fem store galopløb efter 1980. Tendenslinjerne markerer udviklingen fra 1980, selv om grafbilledet kun viser udsnit fra omkring år 2000. Tilsammen giver linjerne et klart billede af, at hastigheden nærmest ikke er forbedret, og Melbourne Cup viser endda en svag forringelse, selv om proposition, omstændigheder med videre synes ensartede.

Der er et blåt punkt under x-aksen i 2018 ved 59 sekunder/km, og det er noteringen fra Japan Cup, hvor den fænomenale 3-årshoppe Almond Eye forbedrede løbsrekorden til 58,6 sekunder/km eller en hastighed på 61,5 km/time.

Grafen viser udsnit fra 2000 og frem, men tendenslinjerne beskriver udviklingen fra 1980 til nu. Linjerne er næsten vandrette. Det svinger mellem fremgang på 0,3 sek/km pr. tiår til tilbagegang på 0,4 sek/km pr. tiår.

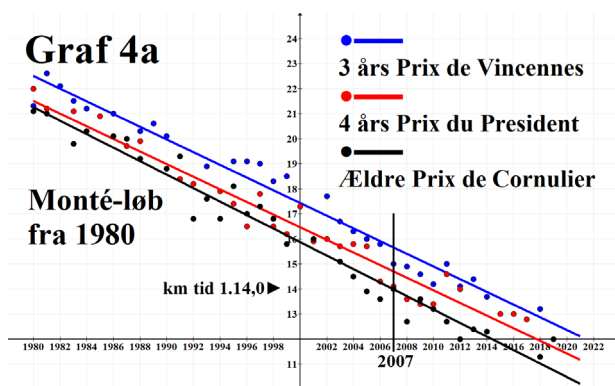
Montéfarten forbedres drastisk

Travløb under rytter kan sammenlignes med galop på den måde, at de ikke opnår forbedringer mht. sulky, men det betyder ikke, at montésporten taber terræn.

I Danmark sker den store fremgang naturligvis på grund af stadig dygtigere ryttere, et større fokus på sporten – og at de bedste heste nu også anvendes. Men i Frankrig er sporten jo ældgammel, og som et kuriosum skal det nævnes, at der faktisk også blev redet montéløb på Eremitagesletten i Dyrehaven før Lyngby-banens åbning i 1885. Det handlede vel både om ujævnt underlag og om manglen på egne køretøjer.

På Graf 4a er fokuseret på tiden efter 1980, og på de tre montéstørreløb i den udstrækning, at distancen har været fastholdt (på nær 50-100m), og igen så de 20% dårligste er frataget.

Her ses på fra 1980 til nu en forbedring på 2,5 og 2,5 og 2,7 sekunder/km pr. tiår for de tre løb, og det er mere end tilsvarende sulkyløb for aldersklasserne; Criterium des 3 ans (2,1 sekunder/km pr. tiår), Criterium des 4 ans (2,0) og Prix d’Amerique (1,8).

Udviklingen i de tre store montéløb fra 1980 til nu. Man kan her især på det røde plot ane en ændring efter den lodrette streg i 2007, hvor ridestilen ændres. Over hele perioden vises en fremgang på 2,5-2,7 sekunder/km pr. tiår.

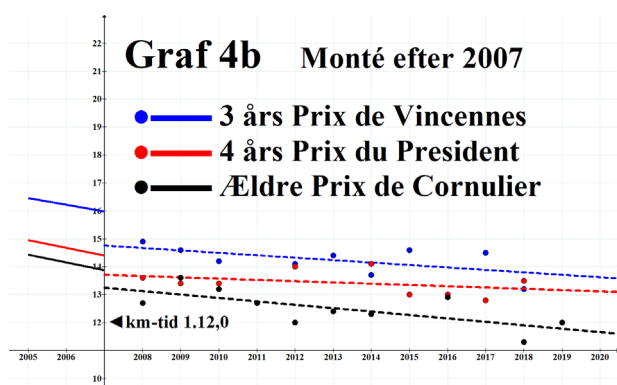
Tarok – Derby 1976

Ridestilen ændres

Når der i Graf 4a er angivet en lodret streg i 2007 skyldes det, at der i 2006-2008 skete en overgang fra letridning til stående i korte stigningbøjler. Man kan følge løbet Prix de Cornulier i 2005, 2006, 2007 og 2008 på YouTube. 2005 alle i letridning, 2006 letridning hos halvdel af feltet, bl.a. vinderen Jag de Bellouet, 2007, kun Jag de Bellouet (femte) i letridning og 2008, alle i korte stigningbøjler.

Denne ændring studeres nærmere i Graf 4b, hvor grafspringene (indtil 2006 og efter 2008) i gennemsnit giver følgende vurdering: Ændringen i ridestil giver en forbedring på 0,7-0,8 sek/km.

Efter 2008 ser montéløbenes forbedringstakt (de stiplede linjer på graf 4b) ud til at følge de tilsvarende sulkyløb, men det er ud fra relativt få data og derfor ret usikkert. Som rettesnor er det dog nok rigtigt.

Springene viser forbedring ved overgang til ny ridestil, og de stiplede linjer antyder, at forbedringstakten efter 2008 (0,9 – 0,5 – 1,2 sek/km pr tiår) svarer nogenlunde til sulkyløbenes forbedring. Vurderingen her er noget usikker på grund af få data.

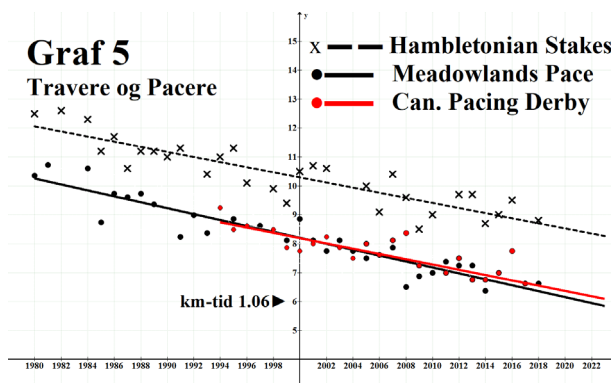
Pacer to sekunder foran traver

For at runde sulkyporten af, medtages to af de mest velbetalte og prestigefyldte pacerløb overhovedet. Meadowlands Pace for 3-års og Canadian Pacing Derby for 3-års og ældre.

Den sorte linje i Graf 5 giver udviklingen i Meadowlands Pace siden 1980, og den sorte stiplede line viser travets Hambletonian Stakes for samme aldersklasse for traverne på samme bane. Linjerne følges fint ad, og viser i praksis samme forbedring på 0,9-1,0 sek/km pr. tiår.

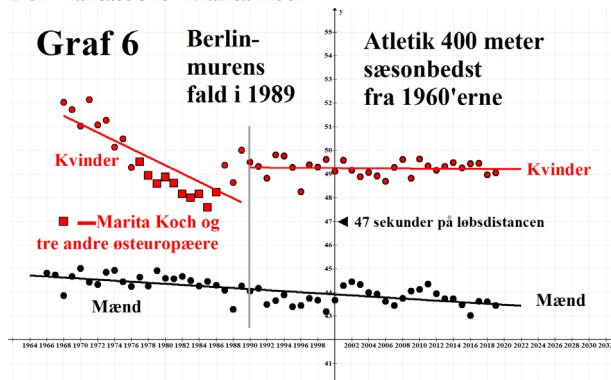
Den røde linje gælder Canadian Pacing Derby, der viser ensartede resultater, efter at løbet i 1994 blev flyttet fra Greenwood til banerne Woodbine og Mohawk. Også her er fremgangen på 0,9 sek/km pr. tiår.

Graferne tyder alt i alt på, at udviklingen hos pacerne temmelig nøjagtigt følger travets mønster, og at pacerne holder forspringet på ca. 2 sekunder pr. km.

Canadian Pacing Derby er kun med fra 1994, hvor løbet blev flyttet til Woodbine og senere Mohawk. Forbedringstakten er 0,9 – 1,0 og 0,9 sek/km pr. tiår for de tre løb.

Den "fantastiske" Marita Koch

De sæsonbedste tider på 400m-løb for mænd og kvinder siden midten af 1960'erne. Kvindernes røde linje er brudt i 1989 og adskiller situationen før og efter Berlin-murens fald. De røde firkantede punkter 1977-1986 viser de år, hvor Marita Koch og tre andre østeuropæiske kvinder var hurtigst. Siden 1989 har kvindernes tider ikke vist forbedring.

Data er taget fra internettet, og jeg har intet specielt kendskab til atletikkens rekorder, men det er vel alligevel interessant, hvad statistik og kurver kan vise.

Den røde kurve på Graf 6 er sæsonbedst notering for 400m for kvinder, den sorte er for mændene, og der, hvor de røde "punkter" er firkantede, er fra 1977-1986, hvor østblokkens lande var bedst. I syv af disse år var det DDR-pigen Marita Koch, der stadig har rekorden på 47,6 sekunder fra 1985.

De østtyske piger havde ofte et noget "maskulint udseende" i firserne, og var som regel klart foran konkurrenterne i visse atletikdiscipliner i disse år, mens det ikke gjaldt de hos mændene, hvor USA var foran. Da muren faldt, blev der åbnet for stasi-arkiverne med forskellige behandlingsjournaler med bl.a. anabole steroider fra den "såkaldte" østtyske statsdoping, og her var Marita Koch også nævnt.

Aldrig testet positiv

Men som hun selv har sagt og gentaget, så er hun aldrig blevet testet positiv ved de internationale konkurrencer – og derfor har hun i dag stadig OL-medaljer og verdensrekorder!

Den østeuropæiske overlegenhed medførte, at vesteuropæiske kvinder fandt det formålsløst at konkurrere, men det har jo både

Tarok – Mesterskab for Danmark 1978

før og siden vist sig, at det ikke kun var østtyskerne, der snød sig til bedre resultater.

Når der er penge og prestige involveret, så er der også doping. Det gælder naturligvis også i hestesporten, og jeg har personligt den holdning, at enhver licensansøger i sporten som et krav skulle underskrive et dokument, der accepterede, at et bevidst og bevist forsøg på doping ville medføre livslang udelukkelse fra sporten, både på bane og som ansat hos træner.

Vi kan nemlig ikke tåle, at vores sport bliver ødelagt. Når vi ser den ultimative præstation, skal vi kunne glæde os over den, og ikke straks fatte mistanke om doping. Til gengæld skal hestesportens organisationer gøre alt for at afsløre forbryderne.

Når dette er sagt, vil jeg – forhåbentlig uden at være for naiv – generelt erklære min tillid til de mennesker, jeg kender i hestesporten.

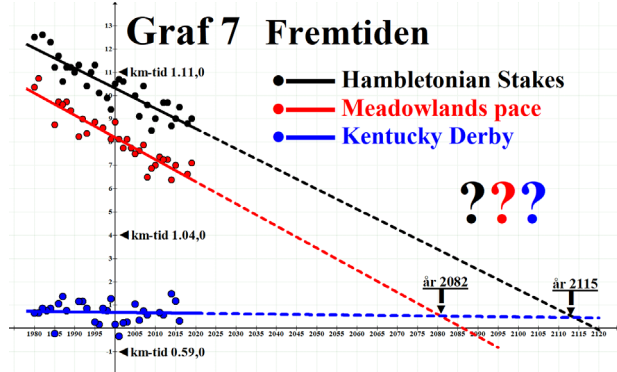
Nå, men hvordan bliver fremtiden, og hvorfor ser det ud til, at farten hos galophesten er stagneret, mens travhesten stadig buldrer frem? Og hvor længe holder tendensen?

Graf 7 illustrerer jo en situation, som "alle" anser for at være utænkelig. Ingen tror på, at pacere og travere kan komme til at løbe hurtigere end galophesten. Det er naturstridigt, når flugtadfærden for en hvilken som helst hest jo er vild galop.

Jeg har talt med en række fagfolk og specialister inden for både trav og galop, og deres input har været stærkt medvirkende til det forsøg på en konklusion, der vil blive bragt i Væddeløbsbladets Årsrevy 2019 sammen med en analyse af den oprindelige sammenhæng mellem trav, galop og pace. Alle tre stammer fra det samme ophav, og derved i høj grad den samme genmasse.

Det er klart, at bedre baner og tekniske forbedringer mht. sulkyer og lignende giver en fordel til travrens hastighedsforbedring i relation til fuldblodet, men det er for mig at se lige så indlysende, at det er en mindre betydende faktor i forhold til forskelle i avlsudviklingen. ■

Mysteriet!

De tre slags løb; pacer-, trav- og galopløb er sammenlignet fra 1980 til nu, og tendenslinjerne er fremskrevet i stiplede form til den helt umulige situation, hvor pacerne og traverne er hurtigere end galophestene.

Kommentarer og kritik modtages med glæde på lars.donatzky@outlook.dk